

VENDIM
Nr.36, datë 10.11.2010

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Vladimir Kristo	Kryetar	i	Gjykatës Kushtetuese
Xhezair Zaganjori	Anëtar	i	“ “
Petrit Plloçi	Anëtar	i	“ “
Sokol Sadushi	Anëtar	i	“ “
Sokol Berberi	Anëtar	i	“ “
Admir Thanza	Anëtar	i	“ “
Bashkim Dedja	Anëtar	i	“ “
Altina Xhoxhaj	Anëtare	e	“ “
Vitore Tusha	Anëtare	e	“ “

me sekretare Blerina Çinari, në datë 29.6.2010, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.7 akti, që i përket:

KËRKUES: Shoqëria “Vefa” shpk në administrim, përfaqësuar nga Astrit Qerimi dhe avokat Luan Muha.

SUBJEKTI I INTERESUAR:

Gjergj Habilaj, përfaqësuar nga avokati Islam Llapi, me prokurë.

OBJEKTI: Shfuqizimi si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë i vendimeve nr.94, datë 28.9.2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr.00-2008-149, datë 1.2.2008 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi).

BAZA LIGJORE: Nenet 16, 42, 43, 131/f dhe 134/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes, Vitore Tusha; kërkuesin që u shpreh për pranimin e kërkesës; subjektin e interesuar që u shpreh për rrëzimin e saj dhe, pasi bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Midis ish-shoqërisë huamarrëse “VEFA” sh.p.k. dhe subjektit të interesuar Gjergj Habilaj është lidhur kontrata e huas nr.766, datë 24.12.1996. Me vënien në administrim të kësaj shoqërie, administratorët kanë marrë disa vendime në lidhje me Gjergj Habilaj, si: vendimi nr.30, datë 31.8.1999, i cili e ka shpallur Gjergj Habilaj debitor në shumën 6 000 000 (gjashtë milionë) lekë; vendimi nr.57, datë 7.10.1999 me objekt “Mbi lirimin e Gjergj Habilaj nga detyrimi i shpallur”; vendimi i datës 14.11.1999, me objekt “Mbi sistemimin, rakordimin dhe shpërndarjen e kartelës së Gjergj Habilaj”, që ndryshon vendimin nr.57, datë 7.10.1999; vendimi nr.460, datë 12.11.2002, që ka anuluar vendimin e datës 14.11.1999, dhe ka përjashtuar Gjergj Habilaj nga lista e kreditorëve, pasi kontrata e tij rezultonte me tepricë debitore.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr.1254, datë 8.7.2003, ka vendosur pranimin e padisë të Gjergj Habilaj, me objekt njohjen si kreditor dhe anulimin e vendimit nr.460, datë 12.11.2002 të shoqërisë “VEFA” sh.p.k. në administrim.

Gjykata e Apelit Vlorë, mbi ankimin e shoqërisë “VEFA” sh.p.k. në administrim, me vendimin nr.461, datë 20.10.2004, ka vendosur ndryshimin e vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë dhe, duke e gjykuar çështjen në fakt, e ka rrëzuar padinë.

Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi), me vendimin nr.361, datë 21.2.2005 ka

vendosur mospranimin e rekursit të Gjergj Habilaj.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr.760, datë 22.12.2008, ka vendosur “Lëshimin e urdhrit të ekzekutimit për vendimin nr.460, datë 12.11.2002 të administratorëve të përbashkët të shoqërisë “VEFA” sh.p.k. në administrim”.

Subjekti i interesuar, Gjergj Habilaj i është drejtuar edhe Gjykatës së Apelit Tiranë, me kërkesëpadinë me objekt “Detyrimin e palës së paditur, “VEFA” sh.p.k. në administrim, për ta përfshirë paditësin në listën e kreditorëve të kësaj shoqërie” dhe, me vendimin nr.94, datë 28.9.2005, kjo gjykatë ka vendosur të pranojë kërkesëpadinë, duke detyruar palën e paditur, “VEFA” sh.p.k. në administrim, për ta përfshirë paditësin në listën e kreditorëve të kësaj shoqërie. Po ashtu, Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.114, datë 10.11.2005 ka vendosur lëshimin e urdhrit të ekzekutimit për vendimin nr.94, datë 28.9.2005.

Shoqëria “VEFA” sh.p.k. në administrim i është drejtuar Gjykatës së Apelit Tiranë me kërkesë për të rivendosur në afat të drejtën e ushtrimit të rekursit ndaj vendimit nr.94, datë 28.9.2005, kërkesë, e cila është pranuar me vendimin nr.243, datë 24.11.2006 të kësaj Gjykate. Vendimi për rivendosjen në afat është kundërshtuar me recurs në Gjykatën e Lartë nga subjekti i interesuar Gjergj Habilaj dhe Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.618, datë 9.5.2007, ka vendosur ndryshimin e vendimit nr.243, datë 24.11.2006 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe rrëzimin e kërkesës për rivendosje në afat të rekursit.

Me shpalljen e vendimit nr.243, datë 24.11.2006, administratorët e shoqërisë “VEFA” sh.p.k. në administrim kanë paraqitur recurs (subjekti i interesuar ka paraqitur kundër recurs) në Gjykatën e Lartë me objekt “Kundërshtimin e vendimit nr.94, datë 28.9.2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë”.

Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, mbi rekursin e ushtruar nga “VEFA” sh.p.k. në administrim, me vendimin nr.00-2008-149, datë 1.2.2008, ka vendosur mospranimin e rekursit.

Në përfundim të proceseve gjyqësore në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm si kërkuesi, ashtu dhe subjekti i interesuar i janë drejtuar me kërkesë Gjykatës Kushtetuese (Gjykata).

Gjergj Habilaj ka paraqitur kërkesë me objekt “Konstatimin e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si rezultat i mosekzekutimit të vendimit të formës së prerë nr.94, datë 28.9.2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë”. Kjo Gjykatë, me vendimin nr.8, datë 12.3.2009, ka vendosur pushimin e gjykimit të çështjes, pasi kërkuesi ka hequr dorë nga kërkesa e tij.

Shoqëria “VEFA” sh.p.k. në administrim ka paraqitur kërkesë me objekt “Konstatimin e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si rezultat i mosekzekutimit të vendimit të formës së prerë nr.461, datë 20.10.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë”. Kjo Gjykatë, me vendimin nr.70, datë 11.9.2009, ka vendosur mospranimin e kërkesës.

Kërkuesi, në datën 27.1.2010, i është drejtuar Gjykatës, duke kërkuar shfuqizimin si antikushtetues të vendimeve nr.94, datë 28.9.2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr.00-2008-149, datë 1.2.2008 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë. Sipas kërkuesit, në gjykimet e zhvilluara është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor në drejtimitet e mëposhtme:

- Është cenuar parimi i sigurisë juridike, për shkak të mosrespektimit të parimit të gjësë së gjykuar nga gjykatat e sistemit të zakonshëm. Gjykata e Apelit Tiranë (vendim nr.94, datë 28.9.2005) ka marrë në shqyrtim një mosmarrëveshje, e cila është shqyrtuar edhe nga Gjykata e Apelit Vlorë (vendim nr.461, datë 20.10.2004) me të njëjtin objekt, shkak e palë.

- Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi) duhet të pranonte rekursin kundër vendimit nr.94, datë 28.9.2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë, pasi përmbante shkaqe nga ato që parashikon neni 472 i Kodit të Procedurës Civile (KPC).

Subjekti i interesuar, Gjergj Habilaj, ka parashtruar këto prapësime:

- Kërkesa për shfuqizimin e vendimit nr. 94, datë 28.9.2005 është jashtë afatit 2-vjeçar të parashikuar nga neni 30 i ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese”.

- Mjetet procedurale për kundërshtimin e vendimit kanë shteruar, pasi: (i) vendimi nr.94, datë 28.9.2005 ka marrë formë të prerë në momentin e shpalljes së tij, fakt ky i pranuar edhe nga sektori juridik i grupit të administratorëve të shoqërisë “VEFA” sh.p.k. në administrim; (ii) rekursi kundër vendimit të formës së prerë është paraqitur jashtë afatit të parashikuar në nenin 472/5 të KPC; (iii) Administratorët e pavarur të shoqërisë “VEFA” sh.p.k., me vendimin nr.508, datë 18.12.2005, e kanë

shpallur atë “kreditor”.

- Kërkesa është shqyrtuar më parë nga Kolegji i kësaj Gjykate, i cili me vendimin nr.70, datë 11.9.2009 ka vendosur moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.

- Procesi në Gjykatën e Apelit Tiranë nuk ka cenuar parimin e sigurisë juridike dhe të gjësë së gjykuar, për faktin se çështja nuk ka lidhje me atë të gjykuar në Gjykatën e Apelit Vlorë, pasi ato kanë objekt dhe bazë ligjore të ndryshme.

II

Në lidhje me legjitimitimin e kërkuarit

Kërkuari i është drejtuar Gjykatës duke pretenduar moszbatimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në drejtëm të cenimit të parimit të sigurisë juridike, për shkak të mosrespektimit të parimit të gjësë së gjykuar nga gjykatat e sistemit të zakonshëm.

Gjykata konstaton se kërkuari, shoqëria “VEFA” sh.p.k. në administrim, është person juridik publik. Në kuptim të nenit 16/2 të Kushtetutës, edhe personat juridikë mund të jenë bartës të të drejtave e lirive themelore, për aq sa këto të drejta e liri përputhen me qëllimet e përgjithshme të këtyre personave dhe me thelbin e vetë të drejtave e lirive themelore.

Në jurisprudencën e saj, Gjykata është shprehur se personat juridikë publikë legjitimohen të vënë në lëvizje një gjykim kushtetues kur ata marrin pjesë në qarkullimin civil dhe cenohen njëlloj si të ishin qytetarë të thjeshtë, si dhe në rastet kur janë ngarkuar drejtpërdrejt me mbrojtjen e një fushe të caktuar të drejtash themelore që shërbejnë direkt për të forcuar autonominë e tyre. Në këtë vështrim, personat juridikë publikë do të trajtohen si individë, në kuptim të nenit 134/1, shkronja “g” në lidhje me nenin 16/2 të Kushtetutës (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.39, datë 23.12.2003*).

Gjykata ka vlerësuar se nisma për një gjykim kushtetues nuk kushtëzohet nga karakteri i personit juridik, publik a privat, por nga natyra e pretendimeve që parashtrohen në kërkesën drejtuar Gjykatës Kushtetuese, të cilat duhet të kenë lidhje me cenimin e standardeve të procesit të rregullt ligjor parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.14, datë 3.6.2009*).

Bazuar në standardet e mësipërme, Gjykata vlerëson se në kuptim të neneve 131, shkronja “f”, 134, shkronja “g”, 16/2 dhe 42 të Kushtetutës, kërkuari, shoqëria “VEFA” sh.p.k. në administrim, mund t’i drejtohet kësaj Gjykate për pretendime që kanë lidhje me cenimin e të drejtës për një proces të rregullt ligjor, pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike.

Juridiksioni kushtetues për shkeljen e të drejtave themelore për një proces të rregullt bëhet i mundur kur kërkuari shteron mjetet e ankimit pranë gjykatave të sistemit gjyqësor. Shterimi nënkupton që kërkuari duhet t’i shfrytëzojë, në shkallët e sistemit gjyqësor, të gjitha mjetet e lejueshme dhe mundësitë procedurale për vendosjen në vend të të drejtave të pretenduara. Mjetet ligjore shterojnë kur, në varësi të rrethanave të çështjes, rregullat procedurale nuk parashikojnë mjete të tjera ankimi (*shih vendimin nr. 1, datë 25.1.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

Çështja e shterimit të mjeteve juridike përbën kusht paraprak që duhet përmbushur nga kërkuari, pasi kontrolli i ushtruar nga kjo Gjykatë, përfshirë edhe rastet e shkeljes së të drejtave të individit nga një proces i parregullt ligjor, është një kontroll subsidiar, që do të thotë se individ, përpara se t’i drejtohet Gjykatës Kushtetuese, duhet të vërtetojë se ka përdorur të gjitha mjetet ligjore të njohura nga ligji dhe të mjaftueshme për të rivendosur të drejtat e shkelura. Shterimi i mjeteve juridike nënkupton që ankuesi duhet të shfrytëzojë në rrugë normale mjetet juridike, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe efikase për një çështje konkrete. Rregulli i shterimit të mjeteve nënkupton jo vetëm që ankuesi t’u jetë drejtuar të gjitha instancave gjyqësore të zakonshme, përpara se t’i drejtohet Gjykatës Kushtetuese, por edhe që të gjitha pretendimet (shkaqet) që ngre në këtë Gjykatë, t’i ketë paraqitur më parë në të gjitha instancat e zakonshme gjyqësore, të paktën në substancë, duke respektuar kërkesat formale dhe afatet e parashikuara në ligjin procedural (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr. 17, datë 18.7.2005; nr.15, datë 18.4.2007; nr. 27, datë 20.6.2007; nr.23, datë 4.11.2008; nr.1, datë 19.1.2009; nr.32, datë 28.12.2009; nr.6, datë 4.3.2010*).

Nga rrethanat e çështjes në shqyrtim, Gjykata konstaton se kërkuari nuk e ka ushtruar rekursin kundër vendimit nr.94, datë 28.9.2005 të Gjykatës së Apelit Tiranë brenda afatit të parashikuar nga neni 472 i KPC, ndonëse përbënte mjetin e përshtatshëm, të disponueshëm dhe efikas për zgjidhjen e mosmarrëveshjes. Për këtë arsye, ai ka paraqitur kërkesë për rivendosje në afat, e cila

është pranuar nga Gjykata e Apelit Tiranë, por mbi rekursin e ushtruar nga subjekti i interesuar Gjergj Habilaj, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.618, datë 9.5.2007, ka vendosur “Ndryshimin e vendimit nr.243, datë 24.11.2006 të Gjykatës së Apelit dhe rrëzimin e kërkesës për rivendosje në afat të rekursit”.

Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, në Dhomë Këshillimi, me vendimin nr.00-2008-149, datë 1.2.2008, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga shoqëria “VEFA” sh.p.k. në administrim, me të cilin kundërshtoj vendimi nr.94, datë 28.09.2005 i Gjykatës së Apelit Tiranë.

Në vështrim të standardeve të mësipërme kushtetuese, si dhe të rrethanave konkrete të çështjes, Gjykata vlerëson se mosushtimi i rekursit brenda afatit procedural të përcaktuar nga ligji ose kur rekursi nuk rivendoset në afat, për nga pasojat juridike është i njëjtë me rastin kur rekursi nuk është ushtruar, ose kur pretendimi nuk është parashtruar më parë në të gjitha shkallët e gjyimit, duke respektuar kërkesat formale dhe afatet e parashikuara në ligjin procedural.

Në këto kushte, Gjykata vlerëson se kërkuesi nuk ka shteruar mjetet juridike në dispozicion, dhe për rrjedhojë, ka humbur mundësinë për të parashtruar përpara kësaj Gjykate pretendimet për cenimin e parimit të sigurisë juridike për shkak të mosrespektimit të gjësë së gjykuar.

Si përfundim, Gjykata vlerëson se kërkuesi, shoqëria “VEFA” sh.p.k. në administrim, nuk legjitimohet për vënien në lëvizje të këtij gjykimi kushtetues për shkak të mosshterimit të mjeteve juridike në dispozicion dhe, për këtë shkak, kërkesa duhet rrëzuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131 shkronja “a” dhe nenit 134, pika 1, shkronja “f” të Kushtetutës, neneve 72 dhe 77 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Vladimir Kristo (kryetar) Petrit Plloçi, Admir Thanza, Sokol Berberi, Sokol Sadushi, Vitore Tusha, Altina Xhoxhaj, Bashkim Dedja.

Anëtar kundër: Xhezair Zaganjori